5S и Кайзен стандартна презентация

Повишаване на производителността на линия спойка вълна по проект МТУ

Лидер:	**Иван Атанасов**
Членове на екипа:	**Петя Терзиева, Силвия Денчева, Петър Петров, Красен Стефанов**
Треньор на проекта:	**Стоян Нешевски**
Шампион:	**Румен Йорданов**
Сфера на дейност:	**Електроника и пластмаси**
Място / Фабрика:	**Велико Търново**
Дата на завършване:	**14.10.2026**

1. Избор на проблем

Дефиниране на проблема на високо равнище:

Голям разход на време за ремонт на платки след машина спойка "Вълна."

Проблем:

Оптимизиране на параметрите на процеса за вълново спояване с цел достигане оптимално качество.

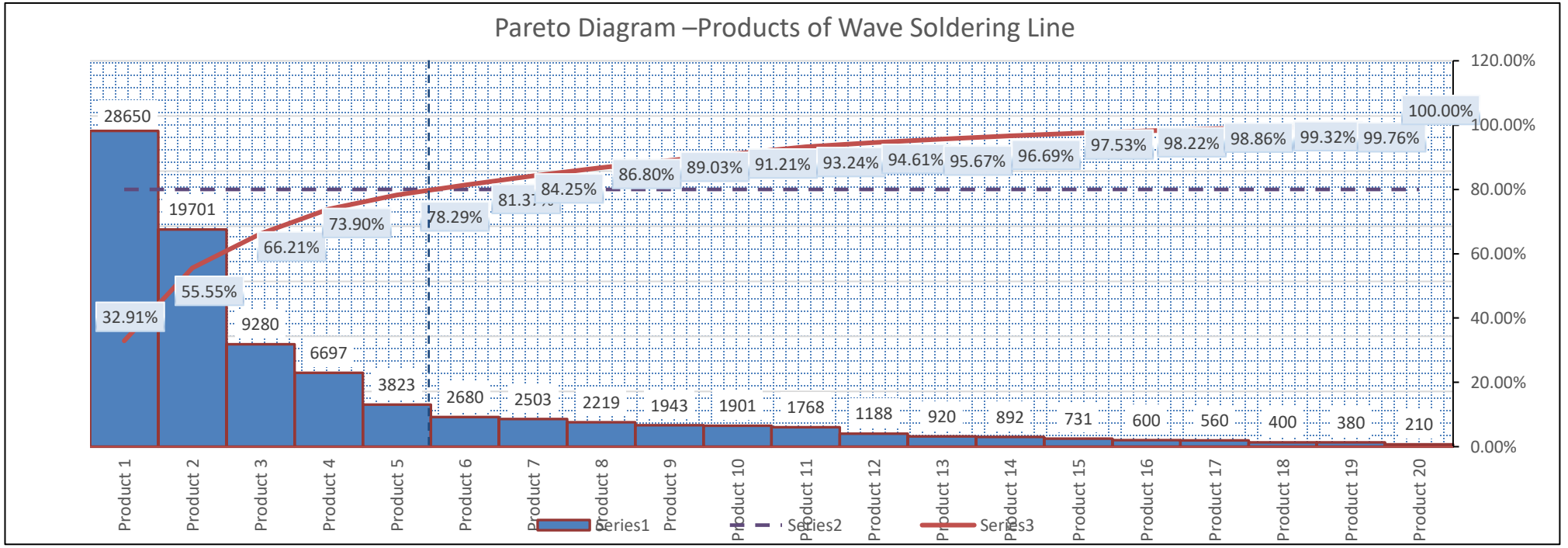
Връзка със стратегическия план:

- ***Проектът е важен за компанията и представлява една трета от производствения дял в цех „Електроника".***

Обхват на проекта: Линия спойка "Вълна"

Обхват на проблема.

- *Фокусиране върху продуктите, които формират 80 % от цялото прогнозно количество за 2026 година на линия спойка „Вълна".*
- *Намаляване на производственото време на единица продукт,чрез намаляване на времето за корекция.*

2. Поставяне на цел

ЦЕЛИ

Анализ на тенденции:

- ***Изчисление на процент дефекти на къси съединения и проблемни спойки на най произвеждани продукта на линия спойка „Вълна“.***

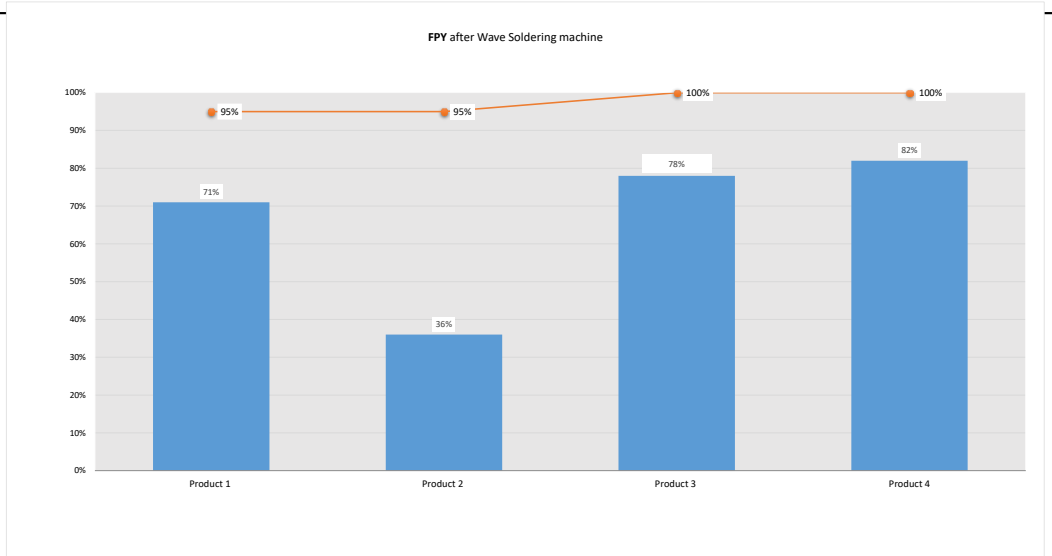
FPY (%) = Брой изделия, преминали успешно от първия път / Общ брой проверени изделия × 100

Увеличение показатели за качество след машина спойка Вълна.

Идентифициране на загуби вследствие на лошо качество.

ЦЕЛ: Повишаване на качеството на споените изделия на машина спойка „вълна“ FPY.

КАЧЕСТВО FPY	ЕДИНИЦА	НАЧАЛО	ЦЕЛ	ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ
Product 1 (801)	%	71	95	96.98
Product 2 (802)	%	36	95	95
Product 3 (818)	%	87	100	100
Product 4 (847)	%	82	100	100
ПЕРИОД		Юли 2026		Октомври 2026

3. Изграждане на екип

Имена и длъжности на лицата :

Име	Длъжност
Румен Йорданов	Supply Chain manager
Иван Атанасов	Process engineer
Силвия Денчева	Team Leader – Wave Soldering
Красен Стефанов	Process engineer
Петя Терзиева	Quality Engineer
Петър Петров	Designer Electronics

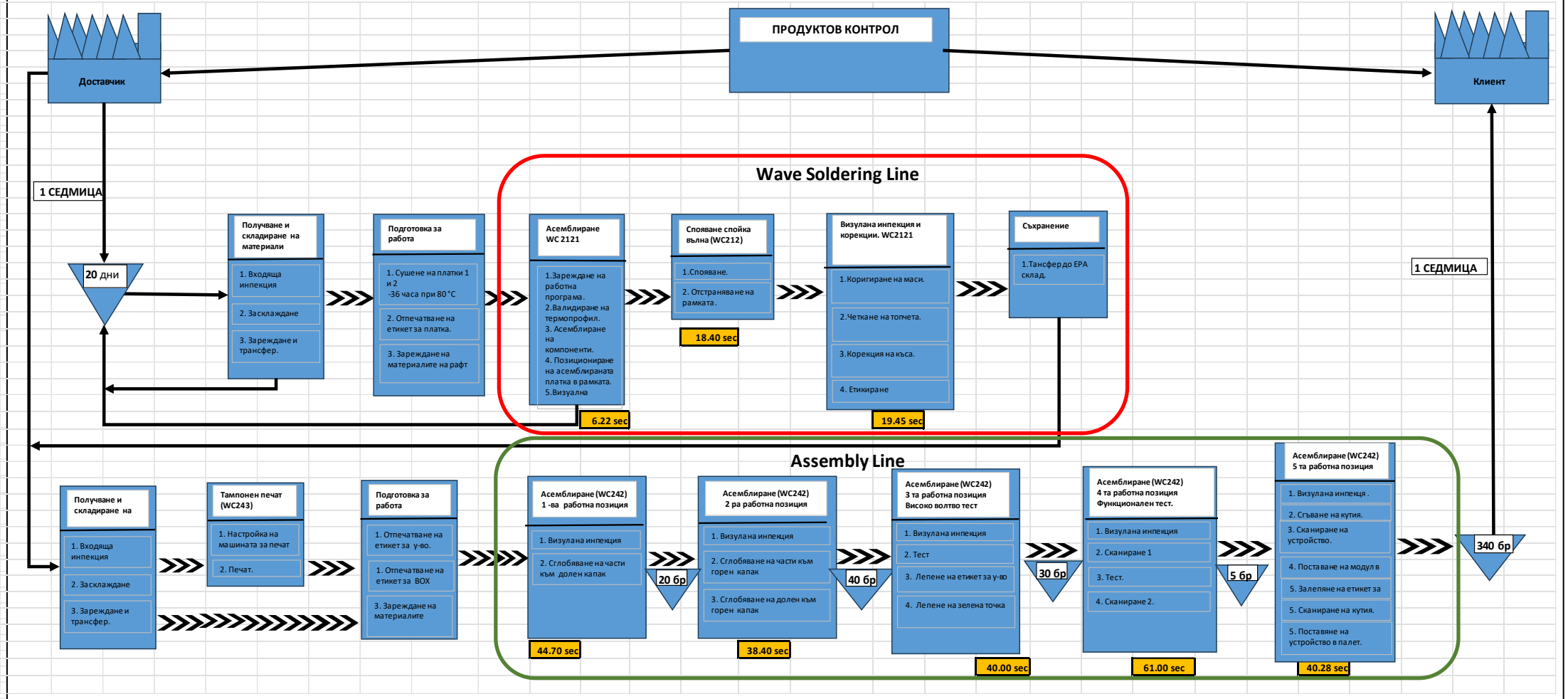

Дати на срещите:

- Всеки четвъртък

4. Изясняване на текущото състояние

- **Установяване на фактите (Genchi genbutsu):**

I. Определяне на факторите влияещи на процеса вълново спояване.

- **Припой**
- **Флюс**
- **Температурен профил на процеса.**
- **Чистота на вълната припой и формата на припоя.**

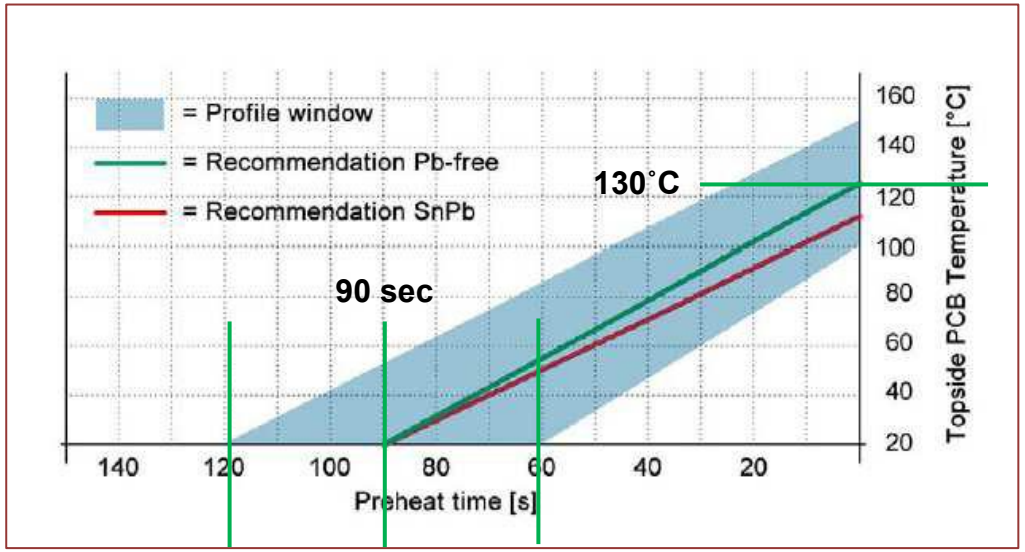
Припой

Средният химичен състав на припоя на ваната показва отклонение от спецификацията SN100CS+, като най-съществено е значително пониженото съдържание на германий (Ge = 0,0038% при изискване 0,02-0,03%), съпроводено с леко понижен Cu и леко повишен Ni. Това отклонение може да допринесе за повишен риск от образуване на къси съединения и по-ниска стабилност на процеса на вълново запояване.

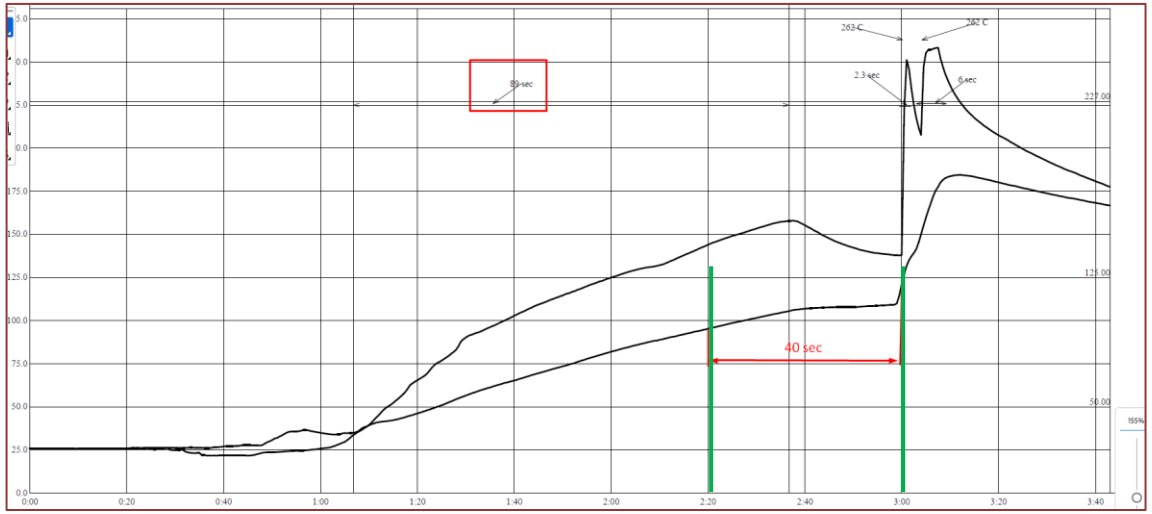
Спец. min Спец. max 0.02 - 0.03
Средно: 0.0038
Значително под спецификацията.

Сравнение между препоръчителния термо профил за активация на флюса и текущият.

Активация ФЛЮС

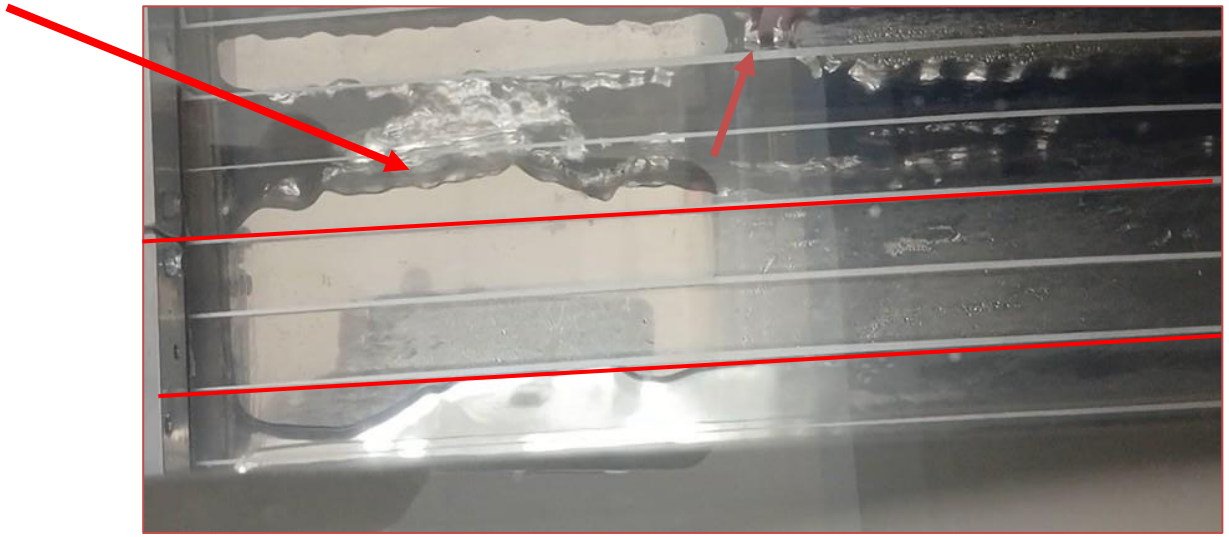

Термопрофил

Сравнението показа , че времето за активация на флюса на текущите ни термо профили не е достатъчно и е под изисквания минимум на производителя.

90 sec – оптимална време и 130˚C температура от горната страна платката.

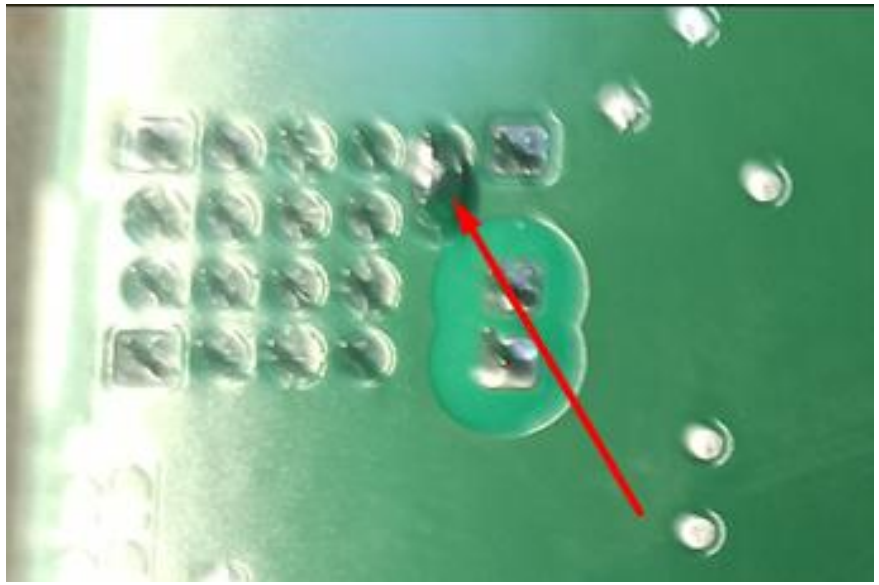
Анализ на профила на вълната припой и чистотата на ваната:

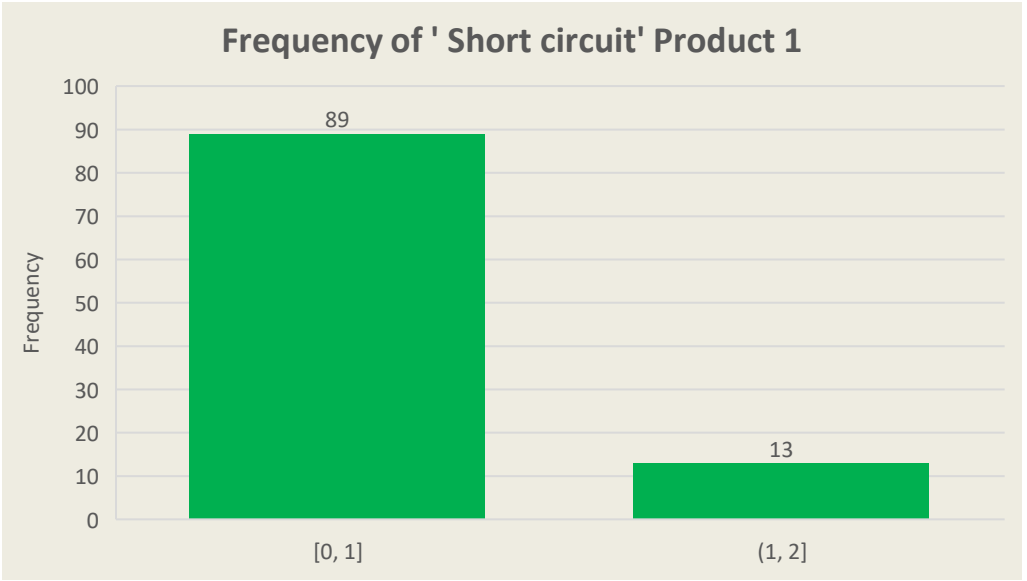

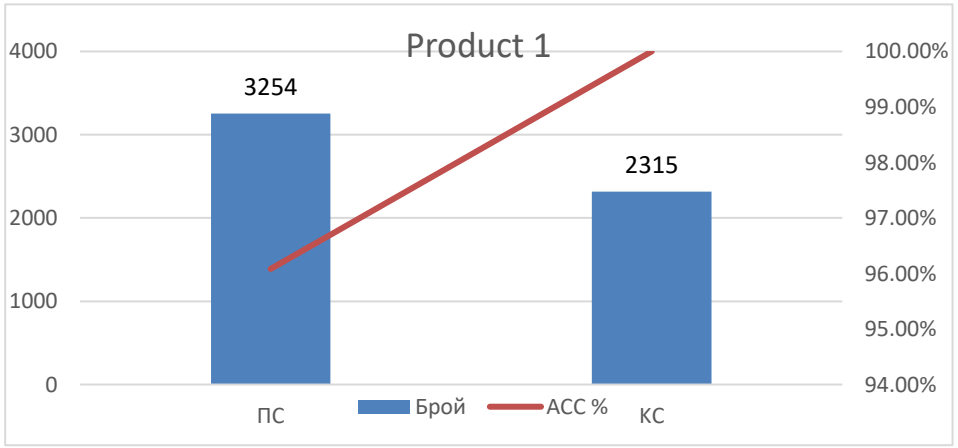
Не оптимална височина на вълната и неравномерност

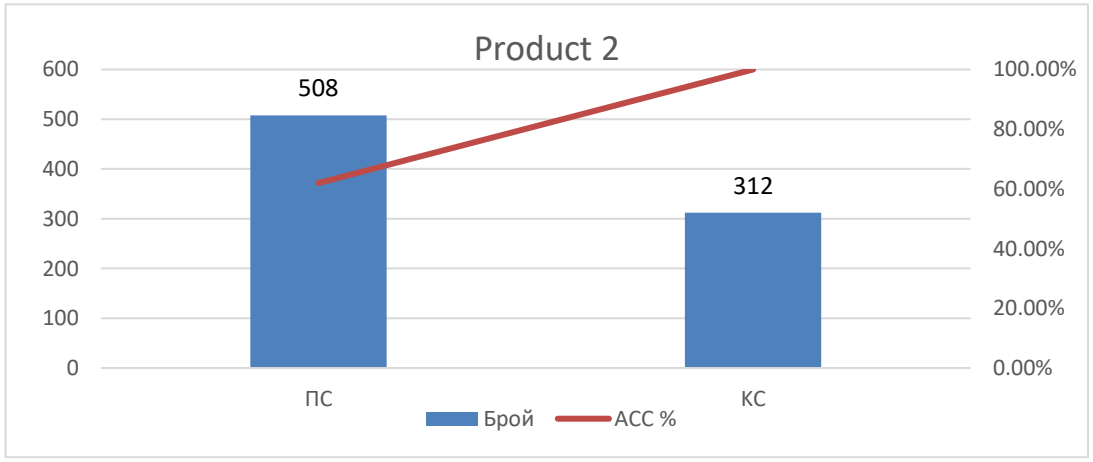
4. Изясняване на текущото състояние

Измерване на количество къси съединения и проблемна спойка :

5. План на проекта

No	Стъпки на проекта	Номер на календарна седмица 2026											
		30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	Избор на проблем												
2	Поставяне на цели												
3	Изграждане на екип												
4	Анализ на текущото състояние												
5	План на проекта												
6	Анализ на първопричините												
7	Прилагане на решенията												
8	Контрол на резултатите												
8	Стандартизация												
9	Разпространение												

Завършено | В процес | Предстои

6. Анализ на първопричината

Цел на анализа:

- Да се определи първопричина за голямото Количество къси съединения и проблемни спойки.

Поради

Какъв е проблемът?
Голям процент брак(къси съединия проблемни спойки) печатни платки след машина спойка

Поради

Защо е голям процент брак печатни платки след машина спойка вълна ?
➞ Параметрите на процеса на вълново спояване не са оптимлани.

Поради

Защо параметрите на процеса на вълново спояване не са оптимлани.?'
➞ Температурите от профила на процеса не са съпоставяни с изискванията за ативация на

Поради

Защо температурите от профила на процеса не са съпоставяни с изискванията'.
➞ Профилът не е анализиран достатъчно.

Поради

Защо температурния профил не е бил анализиран'.
➞ Фокуса за изясняване на причините на проблема е бил на друго място.

Първопричина: Не оптималмален температурен режим за активация на флюса

7. Прилагане на решения

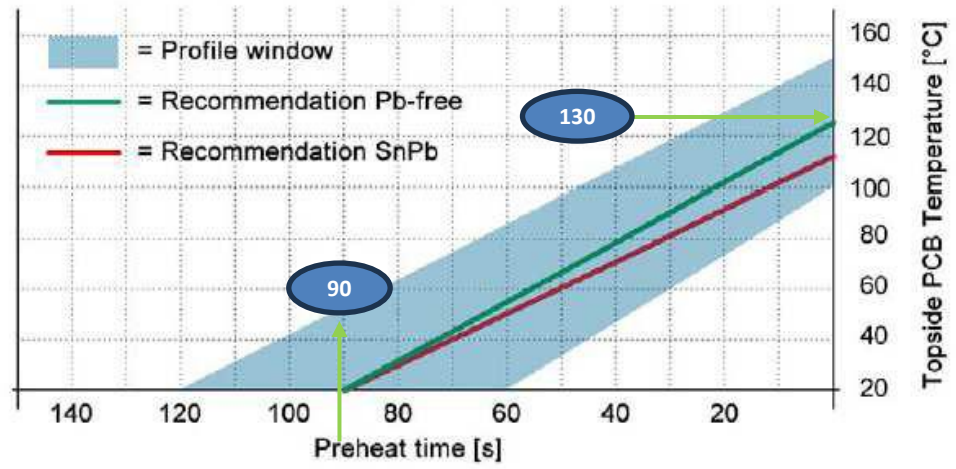
ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ						
NO	Проблем	ДЕЙСТВИЕ	ОТГОВОРНИК	ДАТА	ПОЯСНЕНИЯ	СТАТУС
1	Анализ на текущото състояние за количеството дефекти.	Измерване на количеството къси съединениия и проблемни спойки.	PETE	2026-09-12		Изпълнено
2	Анализ на процеса вълново спояване и определяне на основните фактори влияещи на процеса.	Техническа оценка на съдържанието на припоя.	IVAT	2026-09-14		Изпълнено
3	Анализ на процеса вълново спояване и определяне на основните фактори влияещи на процеса.	Техническа оценка и параметри използвавания флюс.	IVAT	2026-08-24	Сравненение на текущият температурен профил с изисвания за активация на флюса.	Изпълнено
4	Анализ на формата и чистотата на вълната.	Изследване на вълната , чрез стъклена рамка.	PEPE	2026-08-05	Определяне на оптимален профил на вълната.	Изпълнено
5	Проучване методи за извличане на шлака от претоения припой и намалявне на шлаката във ваната.	Технчиески доклад	KRST	2026-07-13		Изпълнено
6	Не оптимален температурен профил.	Експерименти за постигане на оптимален температурен профил за активация на флюса.	IVAT	2026-08-24	Статистика къси съединения и проблемни спойки.	Изпълнено
7	Не оптимален температурен профил.	Експеримент с темепературите на зоните подгрев с цел получване определяне на най влияещите от тях за количеството на дефектите.	IVAT	2026-10-09	Статистика къси съединения и проблемни спойки чрез метода Taguchi L8	Изпълнено

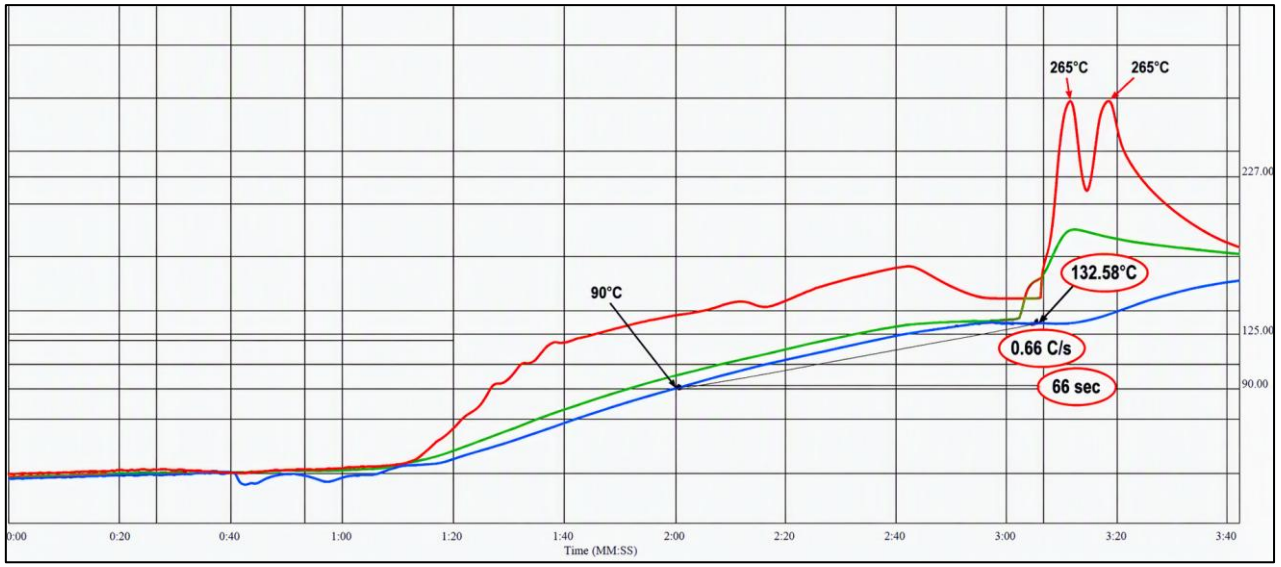
7. Прилагане на решения

1. Добавяне на Ge във ваната и проверка за концентрацията на Ge при следващият лабораторен анализ.

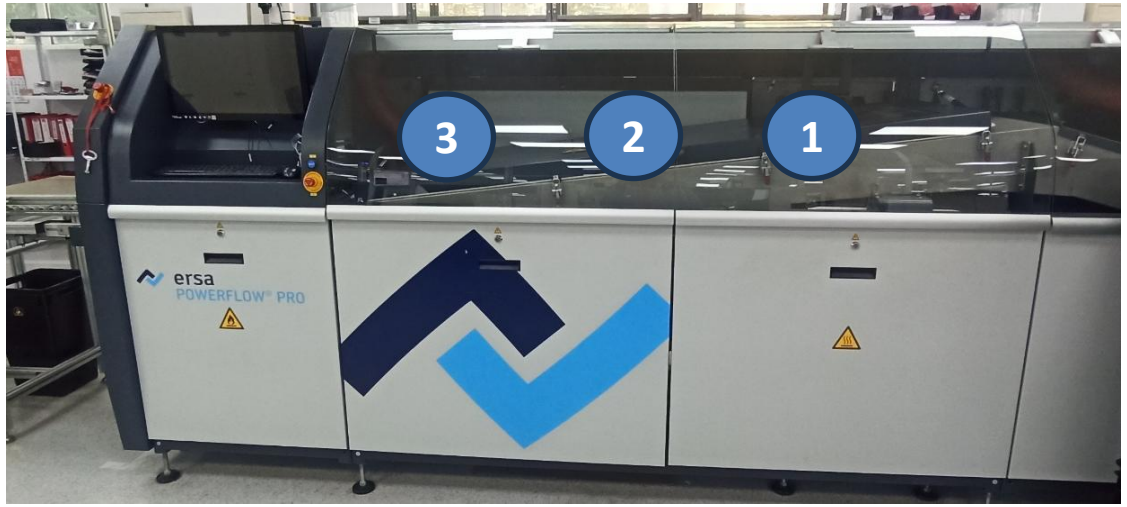
2 .Провеждане на множество експерименти за получуване на оптимален термопрофил , покриващ изискванията за активация на флюса.

Оптималното време за активиране на фклюса ,което достигнахме е до 70 sec
температурата от горната страна на печатната платка трябва да достигне до 132 ˚C

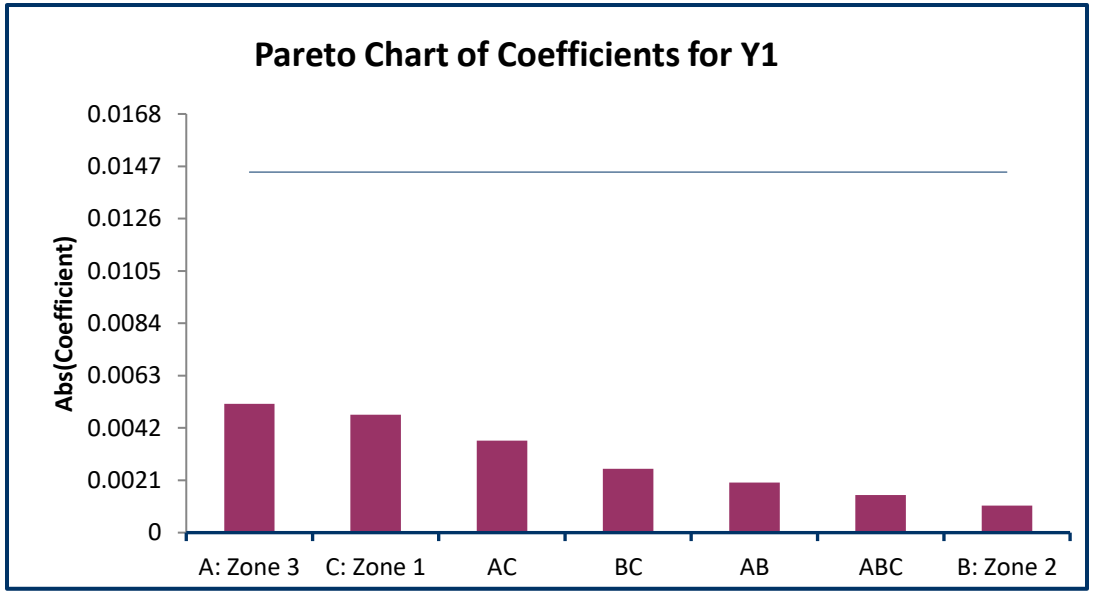
2. Експеримент с промяна на температурите на 3 те погряващи зони използвайки статистически методи (Taguchi L8)

Flux	Zone 3	Zone 2	Zone 1	Short circuit
28%	280	280	80%	0%
28%	305	280	80%	0.41%
28%	280	305	80%	1%
28%	305	305	80%	0%
28%	280	280	95%	2.50%
28%	305	280	95%	0.83%
28%	280	305	95%	1.87%
28%	305	305	95%	0%

3. Експерименти за установяване на оптималния форма на двете вълни на машина спойка „Вълна“

Преди

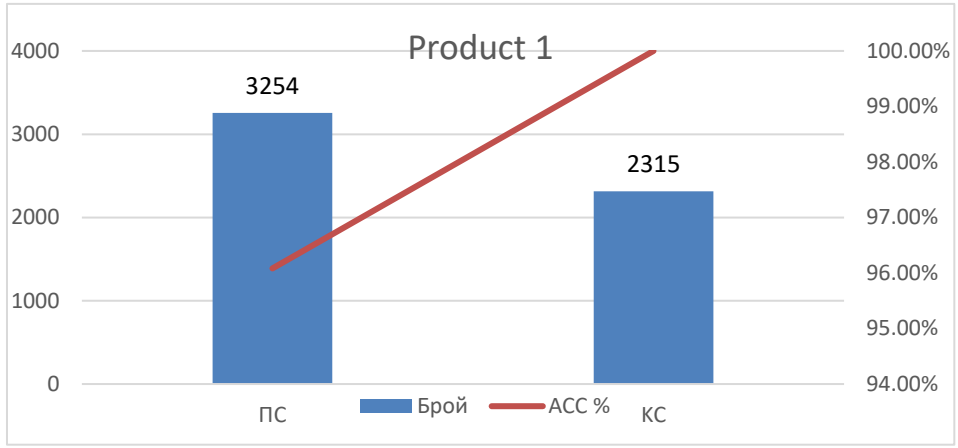

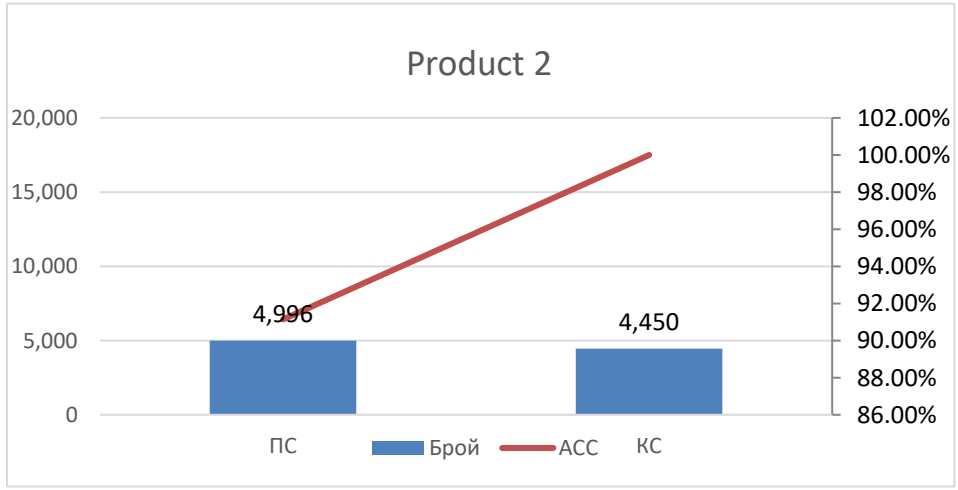
След

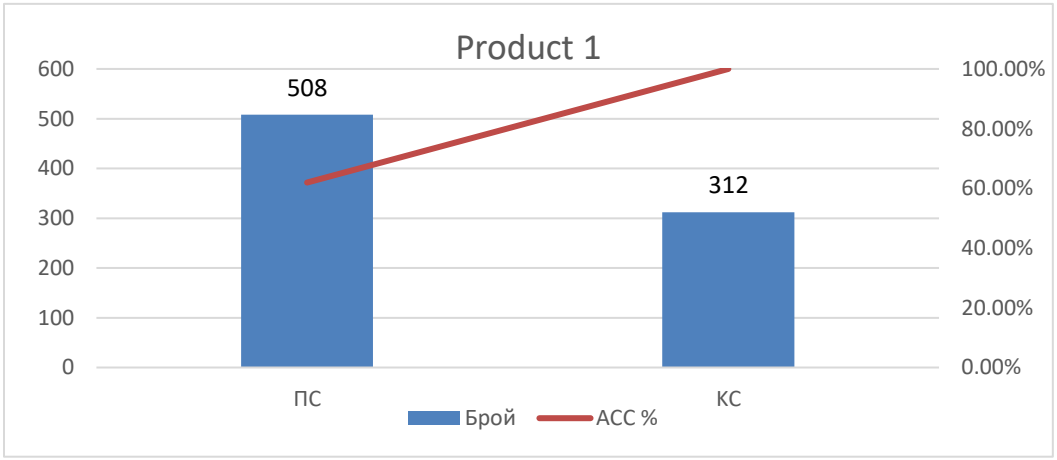
8. Контрол цел – резултат

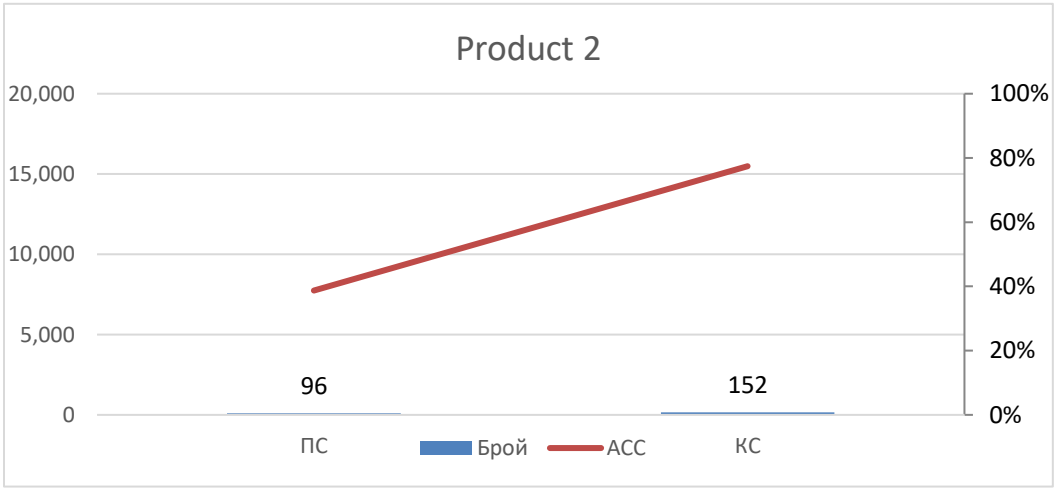
ПРЕДИ КАЙЗЕН

СЛЕД КАЙЗЕН

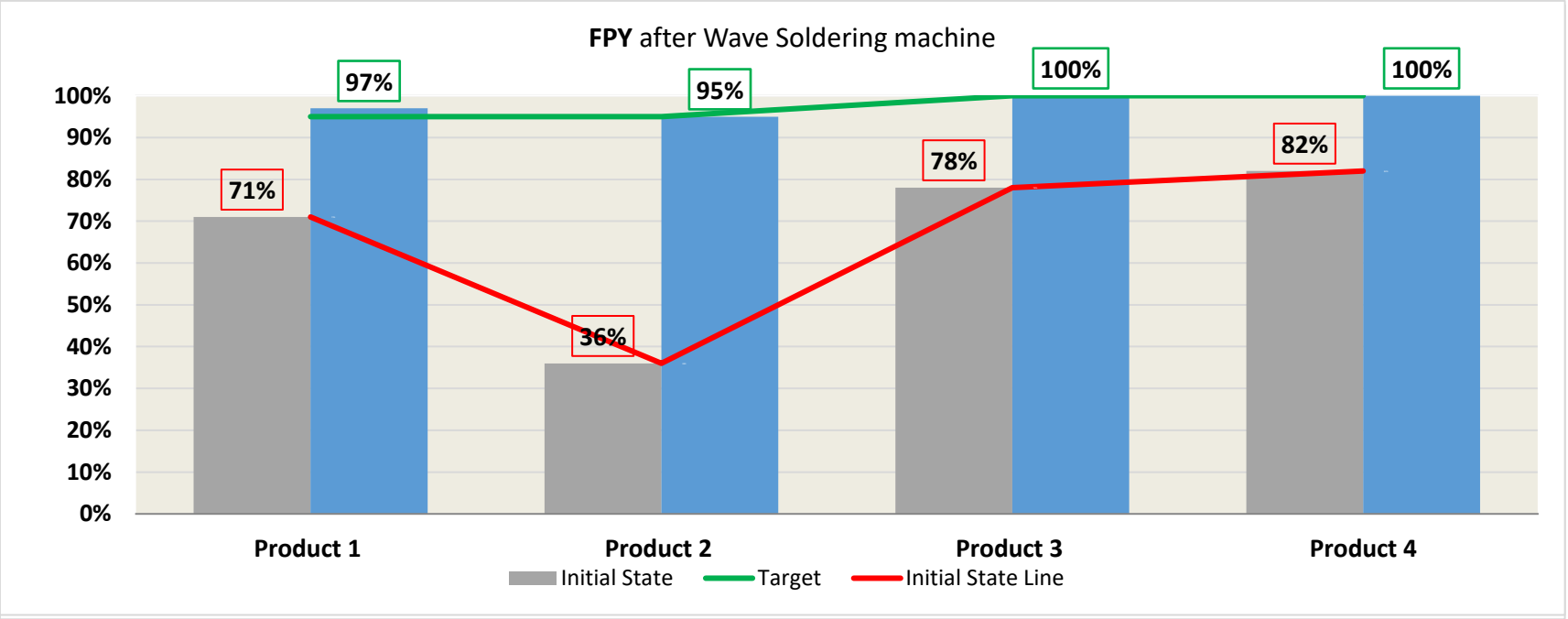

ПС –проблемна спойка
КС- къси съединения

8. Контрол цел – резултат

ПРЕДИ КАЙЗЕН

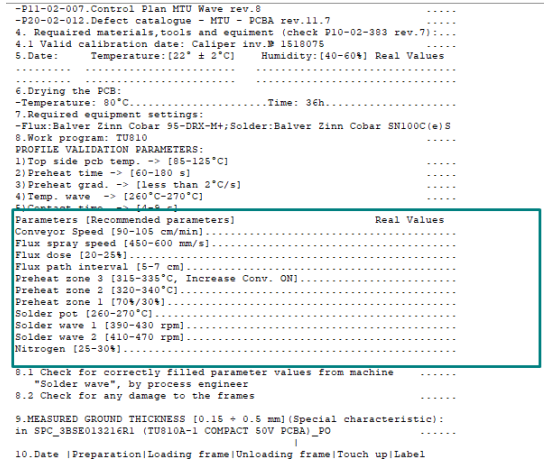
СЛЕД КАЙЗЕН

КАЧЕСТВО FPY	ЕДИНИЦА	НАЧАЛО	ЦЕЛ	ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ
Product 1 (801)	%	71	95	96.98
Product 2 (802)	%	36	95	95
Product 3 (818)	%	87	100	100
Product 2 (847)	%	82	100	100
ПЕРИОД		Юли 2026		Октомври 2026

9. Стандартизация

- Предстои оптимизация на профилите на останалите 20 продукти по проекта, които преминават през машина спойка „Вълна“
- Препоръчителни параметри и настройки на машината, ще бъдат нанесени в работните карти както и проверката на оптималният разлив на припоя.

-P11-02-007.Control Plan MTU Wave rev.8 .....
-P20-02-012.Defect catalogue - MTU - PCBA rev.11.7 .....
4. Requaired materials,tools and equiment (check P10-02-383 rev.7):...
4.1 Valid calibration date: Caliper inv.№ 1518075 .....
5.Date: Temperature:[22° ± 2°C] Humidity:[40-60%] Real Values
.....
.....
6.Drying the PCB:
-Temperature: 80°C.....Time: 36h.....
7.Required equipment settings:
-Flux:Balver Zinn Cobar 95-DRX-M+;Solder:Balver Zinn Cobar SN100C(e)S
8.Work program: TU810 .....
PROFILE VALIDATION PARAMETERS:
1)Top side pcb temp. -> [85-125°C] .....
2)Preheat time -> [60-180 s] .....
3)Preheat grad. -> [less than 2°C/s] .....
4)Temp. wave -> [260°C-270°C] .....
5)Contact time -> [2-6 s]

Parameters [Recommended parameters]	Real Values
Conveyor Speed [90-105 cm/min]	
Flux spray speed [450-600 mm/s]	
Flux dose [20-25%]	
Flux path interval [5-7 cm]	
Preheat zone 3 [315-335°C, Increase Conv. ON]	
Preheat zone 2 [320-340°C]	
Preheat zone 1 [70%/30%]	
Solder pot [260-270°C]	
Solder wave 1 [390-430 rpm]	
Solder wave 2 [410-470 rpm]	
Nitrogen [25-30%]	

8.1 Check for correctly filled parameter values from machine .....
"Solder wave", by process engineer
8.2 Check for any damage to the frames .....

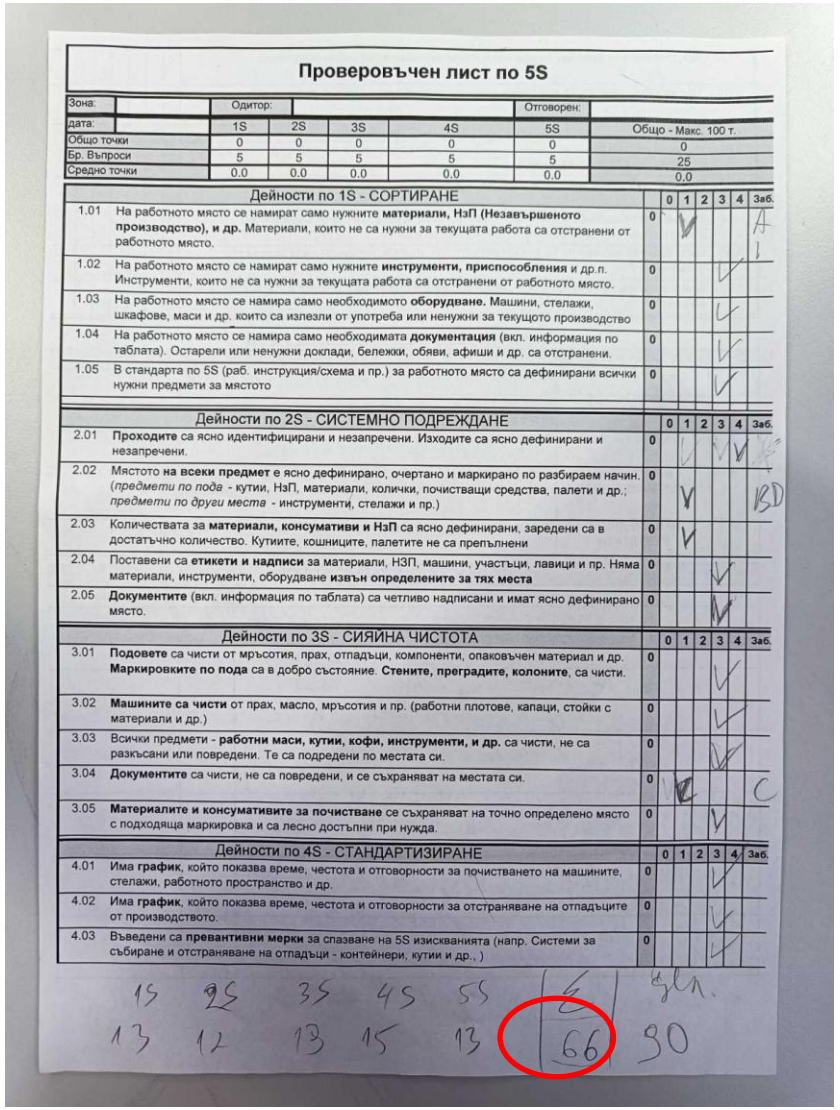
9.MEASURED GROUND THICKNESS [0.15 ÷ 0.5 mm](Special characteristic):
in SPC_3BSE013216R1 (TU810A-1 COMPACT 50V PCBA)_PO .....

10.Date |Preparation|Loading frame|Unloading frame|Touch up|Label

- Предстои закупуване на нов профайлър за изготвяне на термо профили, който значително ще ни позволи да контролираме процеса на вълново спояване чрез възможностите на AI.

11. 5 S

Първоначален одит. Точки 66 точки.

Проверовъчен лист по 5S

Зона:		Одитор:				Отговорен:	
дата:		1S	2S	3S	4S	5S	Общо - Макс. 100 т.
Общо точки		0	0	0	0	0	0
Бр. Въпроси		5	5	5	5	5	25
Средно точки		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Дейности по 1S - СОРТИРАНЕ		0	1	2	3	4	Заб.
1.01	На работното място се намират само нужните **материали, НзП (Незавършеното производство), и др.** Материали, които не са нужни за текущата работа са отстранени от работното място.	0					
1.02	На работното място се намират само нужните **инструменти, приспособления** и др.п. Инструменти, които не са нужни за текущата работа са отстранени от работното място.	0					
1.03	На работното място се намира само необходимото **оборудване.** Машини, стелажи, шкафове, маси и др. които са излезли от употреба или ненужни за текущото производство	0					
1.04	На работното място се намира само необходимата **документация** (вкл. информация по таблата). Остарели или ненужни доклади, бележки, обяви, афиши и др. са отстранени.	0					
1.05	В стандарта по 5S (раб. инструкция/схема и пр.) за работното място са дефинирани всички нужни предмети за мястото	0					

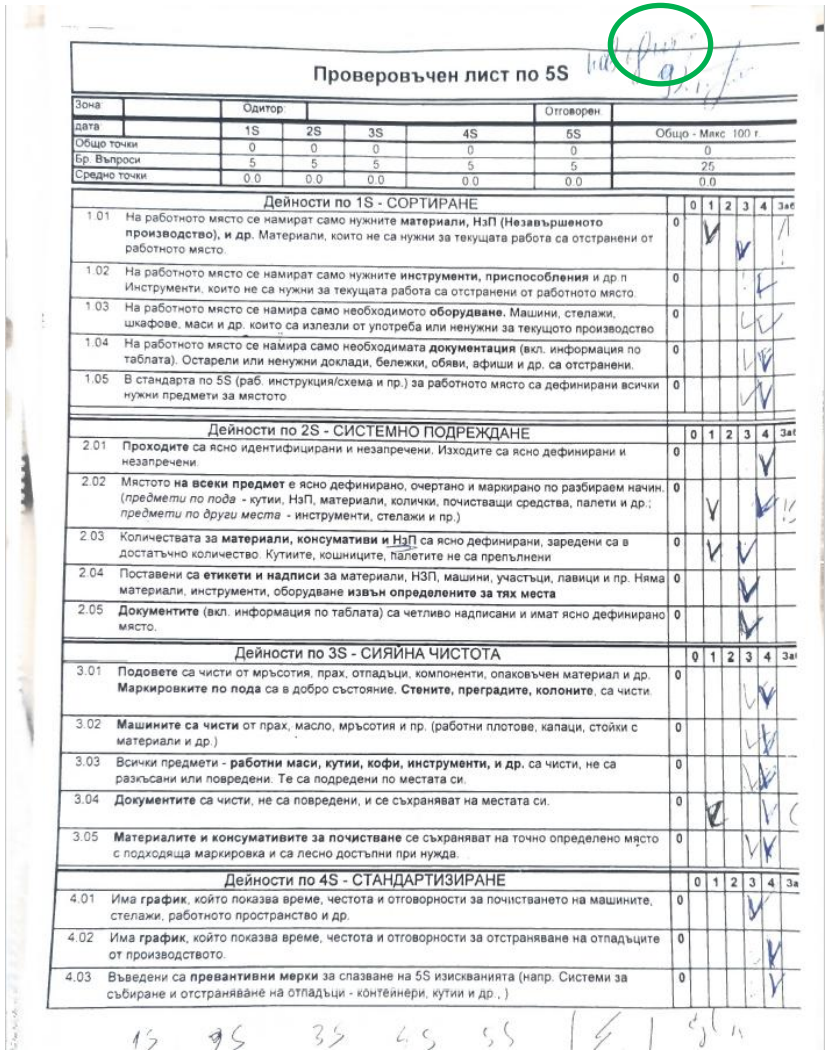
Дейности по 2S - СИСТЕМНО ПОДРЕЖДАНЕ		0	1	2	3	4	Заб.
2.01	**Проходите** са ясно идентифицирани и незапречени. Изходите са ясно дефинирани и незапречени.	0					
2.02	Мястото **на всеки предмет** е ясно дефинирано, очертано и маркирано по разбираем начин. (*предмети по пода* - кутии, НзП, материали, колички, почистващи средства, палети и др.; *предмети по други места* - инструменти, стелажи и пр.)	0					
2.03	Количествата за **материали, консумативи и НзП** са ясно дефинирани, заредени са в достатъчно количество. Кутиите, кошниците, палетите не са препълнени	0					
2.04	Поставени са **етикети и надписи** за материали, НЗП, машини, участъци, лавици и пр. Няма материали, инструменти, оборудване **извън определените за тях места**	0					
2.05	**Документите** (вкл. информация по таблата) са четливо надписани и имат ясно дефинирано място.	0					

Дейности по 3S - СИЯЙНА ЧИСТОТА		0	1	2	3	4	Заб.
3.01	**Подовете** са чисти от мръсотия, прах, отпадъци, компоненти, опаковъчен материал и др. **Маркировките по пода** са в добро състояние. **Стените, преградите, колоните**, са чисти.	0					
3.02	**Машините са чисти** от прах, масло, мръсотия и пр. (работни плотове, капаци, стойки с материали и др.)	0					
3.03	Всички предмети - **работни маси, кутии, кофи, инструменти, и др.** са чисти, не са разкъсани или повредени. Те са подредени по местата си.	0					
3.04	**Документите** са чисти, не са повредени, и се съхраняват на местата си.	0					
3.05	**Материалите и консумативите за почистване** се съхраняват на точно определено място с подходяща маркировка и са лесно достъпни при нужда.	0					

Дейности по 4S - СТАНДАРТИЗИРАНЕ		0	1	2	3	4	Заб.
4.01	Има **график**, който показва време, честота и отговорности за почистването на машините, стелажи, работното пространство и др.	0					
4.02	Има **график**, който показва време, честота и отговорности за отстраняване на отпадъците от производството.	0					
4.03	Въведени са **превантивни мерки** за спазване на 5S изискванията (напр. Системи за събиране и отстраняване на отпадъци - контейнери, кутии и др.,)	0					

1S 2S 3S 4S 5S | 6 | Общ.
13 12 13 15 13 | 66 | 90

Финален одит. Точки 92 точки.

Проверовъчен лист по 5S

Зона:		Одитор:				Отговорен:	
дата:		1S	2S	3S	4S	5S	Общо - Макс. 100 т.
Общо точки		0	0	0	0	0	0
Бр. Въпроси		5	5	5	5	5	25
Средно точки		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Дейности по 1S - СОРТИРАНЕ		0	1	2	3	4	Заб.
1.01	На работното място се намират само нужните **материали, НзП (Незавършеното производство), и др.** Материали, които не са нужни за текущата работа са отстранени от работното място.	0					
1.02	На работното място се намират само нужните **инструменти, приспособления** и др.п Инструменти, които не са нужни за текущата работа са отстранени от работното място.	0					
1.03	На работното място се намира само необходимото **оборудване.** Машини, стелажи, шкафове, маси и др. които са излезли от употреба или ненужни за текущото производство	0					
1.04	На работното място се намира само необходимата **документация** (вкл. информация по таблата). Остарели или ненужни доклади, бележки, обяви, афиши и др. са отстранени.	0					
1.05	В стандарта по 5S (раб. инструкция/схема и пр.) за работното място са дефинирани всички нужни предмети за мястото	0					

Дейности по 2S - СИСТЕМНО ПОДРЕЖДАНЕ		0	1	2	3	4	Заб.
2.01	**Проходите** са ясно идентифицирани и незапречени. Изходите са ясно дефинирани и незапречени.	0					
2.02	Мястото **на всеки предмет** е ясно дефинирано, очертано и маркирано по разбираем начин. (*предмети по пода* - кутии, НзП, материали, колички, почистващи средства, палети и др.; *предмети по други места* - инструменти, стелажи и пр.)	0					
2.03	Количествата за **материали, консумативи и НзП** са ясно дефинирани, заредени са в достатъчно количество. Кутиите, кошниците, палетите не са препълнени	0					
2.04	Поставени са **етикети и надписи** за материали, НЗП, машини, участъци, лавици и пр. Няма материали, инструменти, оборудване **извън определените за тях места**	0					
2.05	**Документите** (вкл. информация по таблата) са четливо надписани и имат ясно дефинирано място.	0					

Дейности по 3S - СИЯЙНА ЧИСТОТА		0	1	2	3	4	Заб.
3.01	**Подовете** са чисти от мръсотия, прах, отпадъци, компоненти, опаковъчен материал и др. **Маркировките по пода** са в добро състояние. **Стените, преградите, колоните**, са чисти.	0					
3.02	**Машините са чисти** от прах, масло, мръсотия и пр. (работни плотове, капаци, стойки с материали и др.)	0					
3.03	Всички предмети - **работни маси, кутии, кофи, инструменти, и др.** са чисти, не са разкъсани или повредени. Те са подредени по местата си.	0					
3.04	**Документите** са чисти, не са повредени, и се съхраняват на местата си.	0					
3.05	**Материалите и консумативите за почистване** се съхраняват на точно определено място с подходяща маркировка и са лесно достъпни при нужда.	0					

Дейности по 4S - СТАНДАРТИЗИРАНЕ		0	1	2	3	4	Заб.
4.01	Има **график**, който показва време, честота и отговорности за почистването на машините, стелажи, работното пространство и др.	0					
4.02	Има **график**, който показва време, честота и отговорности за отстраняване на отпадъците от производството.	0					
4.03	Въведени са **превантивни мерки** за спазване на 5S изискванията (напр. Системи за събиране и отстраняване на отпадъци - контейнери, кутии и др.,)	0					

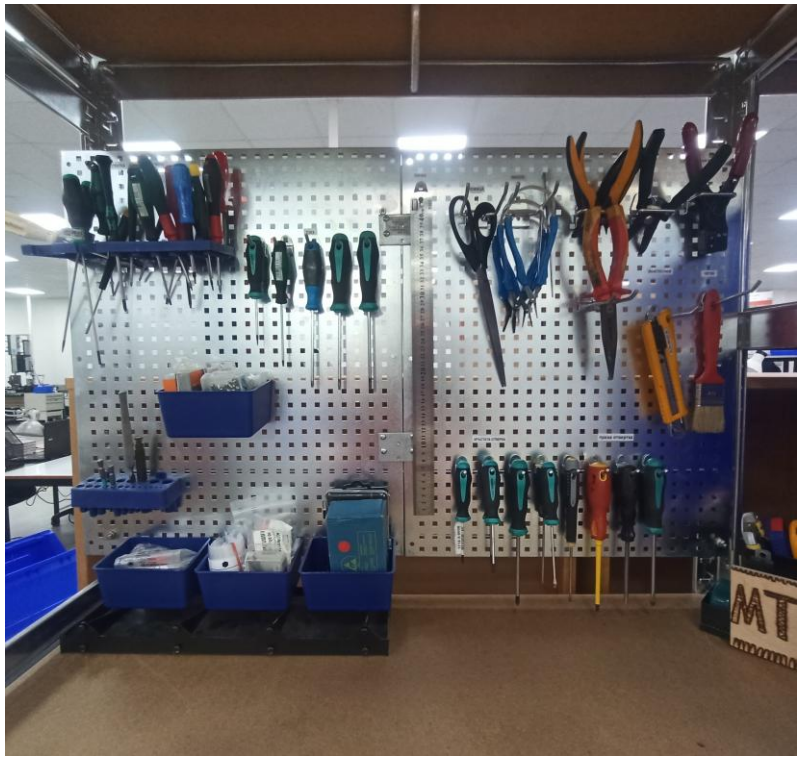
1S 2S 3S 4S 5S | 6 | Общ.

10. 5 S

Преди

След

11. 5 S

Преди

След

11. 5 S

Преди

След

Благодаря за вниманието !!!